

Οι συγχωνεύσεις των σχολείων είναι ένα σοβαρό θέμα που συντελείται στη δημόσια σφαίρα. Αθόρυβα όμως και ιδιωτικά έχει αρχίσει η συγχώνευση των νοικοκυριών, η συγκατοίκηση συγγενικών οικογενειών, που μέχρι χθες ήταν διασκορπισμένες.

Ανύπαντροι νέοι, άνεργοι ή πληττόμενοι εργαζόμενοι, ζευγάρια με παιδιά, διαζευγμένες νέες μητέρες επιστρέφουν στο πατρικό τους. Δεν είναι οι άσωτοι υιοί που για χάρη τους θα σφαχτεί ο μόσχος ο σιτευτός, αλλά οι χθεσινοί νοικοκύρηδες που έγιναν σώγαμπροι ή τα οικονομικά ανεξάρτητα (μέχρι χθες) τέκνα που έγιναν προστατευόμενα μέλη. Αντίο στο «μακριά και αγαπημένοι».

Την εποχή της εσωτερικής μετανάστευσης ήταν πολύ συνηθισμένο φαινόμενο η μακρόχρονη φιλοξενία συγγενών από την επαρχία, που έρχονταν στην Αθήνα για να βρουν δουλειά ή να σπουδάσουν. Το ράντζο, η στρωματσάδα, οι βαλίτσες που έπαιζαν το ρόλο συρταριού ή ντουλάπας ήταν στην ημερήσια διάταξη, ενώ η συγκατοίκηση δεν ήταν πάντα αρμονική. Αναπόφευκτες ήταν οι τριβές, οι γκρίνιες, αλλά και η αλληλεγγύη, τα γέλια και οι χαρές.

Η μεγάλη διαφορά του χθες από το σήμερα δεν βρίσκεται στο επίπεδο των ανέσεων, αλλά στις προσδοκίες. Τότε οι νεοφερμένοι ένοικοι αναζητούσαν μια καλύτερη ζωή, όμως σήμερα κουβαλούν το στίγμα της προσωπικής αποτυχίας. Ανοιξαν τα φτερά τους, πέταξαν για λίγο και τώρα γυρίζουν στην παλιά φωλιά ηττημένοι και στριμωγμένοι. Και το πάνω χέρι στη νέα διευρυμένη οικογένεια δεν το έχει ο πιο ηλικιωμένος και σεβάσμιος, αλλά ο ιδιοκτήτης της κατοικίας ή αυτός που φέρνει έναν μισθό ή μια σύνταξη στο σπίτι. Αυτός κρατάει το τηλεκοντρόλ, αυτός αποφασίζει.

Πολλοί θυμούνται με νοσταλγία την εποχή του «εφτά νομά σ' ένα δωμά», θυμούνται την ακατάβλητη ορμή, την αισιοδοξία της νιότης. «Όσο δύσκολα και αν ζούσαμε, ξέραμε ότι κάθε μέρα που περνούσε είχαμε κάνει ένα μικρό, μικρούτσικο βήμα προς την πρόοδο», μας έλεγε πρόσφατα μια κυρία που έχει ζήσει από πρώτο χέρι το έπος της εσωτερικής μετανάστευσης. Η φτώχεια της πόλης δεν συγκρινόταν με τις κακουχίες και το αδιέξοδο του χωριού. «Υπήρχαν δουλειές, υπήρχε ανάπτυξη, υπήρχε ελπίδα». Υπήρχε και το Σαββατόβραδο, που κάποτε οι άνθρωποι δεν το περνούσαν βλέποντας μουσικοχορευτικά σόου στην τηλεόραση, αλλά το τραγουδούσαν με τη δική τους φωνή.

Η συγχώνευση των οικογενειών μόλις έχει αρχίσει. Ίσως η ανεργία, οι εξώσεις, η απώλεια προσημειωμένων κατοικιών να την επιταχύνουν. Όμως, σε αντίθεση με το '50 και το '60, η συγκατοίκηση δεν είναι το εφελτήριο για την πρόοδο, αλλά η ανώμαλη προσγείωση, το ορατό σημάδι της ήττας.

Ο διαχωρισμός, στην αγροτική κατοικία, του χώρου ύπνου της οικογένειας από τον στάβλο, όπως και ο διαχωρισμός του χώρου ύπνου παιδιών και γονιών, ήταν τομές στην ιστορία του πολιτισμού. Η σημερινή αναγκαστική διεύρυνση της οικογένειας είναι μια οπισθοδρόμηση που δεν εξυψώνει, αλλά τραυματίζει τις ανθρώπινες σχέσεις, καθώς εδώ και δεκαετίες αποθεώνεται το δικαίωμα στην «ιδιωτικότητα». Έχω δικαίωμα να τρώω όποτε πεινάσω, να ακούω τη μουσική που μου αρέσει, να βλέπω τις εκπομπές και τις ταινίες που διαλέγω, να μιλώ στους φίλους μου με το δικό μου τηλέφωνο, να μην ξυπνώ με το κοινό εγερτήριο. Έχω δικαίωμα στον χώρο μου. Πώς θα συγχωνευθούν συνήθειες ριζωμένες, νοοτροπίες, ηλικίες και τρόποι ζωής διαφορετικοί;

Τις οικογενειακές συγχωνεύσεις δεν τις υπαγορεύει το «μαζί θα προχωρήσουμε, μαζί θα αγωνιστούμε και θα προκόψουμε», αλλά το «μαζί θα επιβιώσουμε». Ωστόσο, για να έχει η συγχωνευμένη ζωή νόημα και προοπτική, δεν αρκούν τα κοινά γονίδια. Χρειάζεται και μια κοινή ελπίδα, που όμως δεν έχει ακόμη βρεθεί.

Της Μαριαννας Τζιαντζη από την Καθημερινή

Το είδαμε [ΕΔΩ](#)

{comments on}